

Cultura

AVUI

Dijous, 17 de juliol del 2003

Austràlia per a lectors

JORDI CARRION

Autors com ara Les Murray, Peter Carey i Chloe Hooper han pogut dibuixar amb la seva literatura un nou mapa d'Austràlia

Quan els europeus van arribar a Austràlia es van trobar amb una naturalesa aclaparadora. Taurons a les costes, deserts infinits, les serps més verinoses del món i tempestes tropicals. Els il·lustrats, com ara el britànic James Cook o com Rosendo Salvado –el missioner gallec que va arribar a ser bisbe a l'Austràlia Occidental– segurament hi van veure un paisatge literàriament verge. Els seus tractats sobre botànica o sobre els costums aborígens apunten en aquesta direcció: cobrir el buit cultural, conquerir tot imposant el coneixement eurocèntric, emprar la literatura com a arma contra l'altre.

Durant més d'un segle aquesta inèrcia ha marcat el ritme del que s'escrivia: imitació dels models europeus, imposició de l'anglès com a única llengua de cultura, dificultats per arribar a una independència... El gran error va consistir a oblidar el paisatge literari que

STRINGER / REUTERS

El paisatge australià pot ser molt literari, com aquesta imatge de la zona desèrtica del nord d'Adelaida

existia molt abans de la colonització. Un mapa de llegendes i de relats tristos i de viatges poètics que cobreix la totalitat del territori australià. De fet, les dues tendències reflecteixen d'una banda l'optimisme basat en la colonització i, de l'altra, el pessimisme provocat per una naturalesa adversa i una societat hostil. Entre els treballadors, els pastors, els colons i els presidenciaris destaca l'aportació del poeta anarquista A.B. Banjo Paterson (1846-1941), que va con-

rear la balada revolucionària. En la narrativa cal recordar J. Furphy, H.H. Richardson i H. Lawson, precedents del gran Patrick White, premi Nobel del 1973. Tan sols en les darreres dècades aquesta realitat cultural ha arribat a les institucions (herència europea) que la legitima. Els museus i les galeries han descobert la força i l'originalitat de les arts plàstiques aborígens (Picasso va buscar en la imitació de l'art primitiu una font de renovació del gastat art

occidental; el pont entre present i passat remot, a Oceania, no s'ha trencat definitivament com a Occident). Una mostra són poetes com Lionel G. Fogarty, que va recitar al Festival de Poesia de Barcelona del 2001. Els poetes i els novel·listes de procedència europea s'han enfrontat al passat i han arribat a conclusions que s'han materialitzat en obres crítiques.

"To the Glory of God". Aquesta és la dedicatòria que trobem en molts dels llibres de Les Mur-

ray. Unes paraules que desconcerten, no perquè la modernitat hagi acomplert el seu projecte de dessacralització, sinó perquè la religiositat confessada sembla antiquada. A Murray no li importa. La seva autenticitat i la seva llibertat d'esperit estan per damunt d'imatges o de modes. El seu projecte poètic, tan ambiciós com el de Derek Walcott i d'una reflexió teòrica comparable a la de Seamus Heaney, ho demostra.

» » »

SUMARI

Últimes novetats dels cadells dels EUA

IV

Us oferim un reportatge sobre les novetats de Rick Moody (*Días en Garden State* i *El velo negro*, Mondadori), Jonathan Franzen (*Ciutat 27*, Columna), Chuck Palahniuk (*Cançó de bressol*, Columna) i Cristina García (*El caçador de micos*, Columna).

L'Àfrica de Nicolau M. Rubió i Tudurí

XIII

Angle Editorial ha publicat *No ho sap ningú* i *El camell travat*, reedició de dues novel·les de l'arquitecte, assagista, dramaturg i narrador Nicolau M. Rubió i Tudurí (Maó, 1891 - Barcelona, 1981), centrades en el tema de la descolonització de l'Àfrica.

Estimats lectors, aquest suplement s'acomiada de tots vosaltres fins a l'11 de setembre. Que passeu un bon estiu cultural amb llibres, exposicions, teatre i música.